

# ДІЛО

Знад: Видавнича Спілка "Діло".

## Під Чернівцями і над устем Збруча.

Битва у Фландрії — одна з най-  
нагальніших в третім році війни.

ЗВІДОМЛЕНС Ц. І К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ  
з 1. серпня

На північ від долини Каїшіні знов злома-  
но завалі наступає ворога. Секлерський полк  
ч. 82 бореться там з випробованою силою.

В області закутини трьох країв наші вій-  
ска несподівано напали на гори, обсаджені  
Росіянами Відерго ворога.

У південній Буковині посувався ся на  
Кіевлонг. На південний захід і північний за-  
хід від Чернівців у завалів боях злома-  
но завалений опір Росіян, скріплений  
протиступами. Росіяни уступають. Та-  
кож в області устем Збруча союзники осігнули  
дальші поступи.

ЗВІДОМЛЕНС ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ  
з 1. серпня.

### ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

**Фронт кн. Рупрехта:** У Фландрії розпочалася велика боротьба — одна з найна-  
гальніших в третім році війни, який сьогодні минає, віщуючи поворотне. Масами, яких до-  
тепер не було, місци війні не висилано до боротьби, а яких також на східніх фронтах бруталізм не висилає до боротьби, зробили на-  
ступ відкритий. А враз з ними Французи на фронті ширини 25 км, між Noordwelle + Wervelle. Ціль їх була велика. Хотіли завлад-  
нити руйнічний удар підводними човнами, як вихо-  
дять з фландрійського побережя та колають  
греб англійському панованию на морю. Густі про-  
боєві фланги, дивізії віддалені від себе тільки на  
маді відступу, ішли одна за другою. Заатакувавши  
численні панцирі автомобілі і формування кавалерії. По 15 днівній боротьбі артилерії, яка рано в рані дні 31 липня перейшла в безна-  
станий огов, відер ся неприятель з величез-  
ною заважливістю в німецьку оборонну стrefу.  
Перебіг в кількох відтинках німецької лінії, що  
лежали в становищах, які почали у вирвах і  
на поодиноких місцях проминаючи вискали на  
терені.

Непереможними протиступами кинули ся німецькі резерви на неприятеля, вигерли його в боротьбах з близькою, що тривали шість днів, з німецькою стrefою боротьби згадно до поля віри, положеного на самій передній. На північ і північний схід від Урта поля віри, на якім неприятель удержав ся, стало глубше. Ту не мож було постійно удержати Bixhöhe. Наступи, які під вечір знов розпочали ся на широкій фронті, не принесли ніякого звороту на користь неприятеля. Вони розбилися перед новим уда-  
женою нім. боєвою лінією.

Нім. війска дамосять, що неприятель, який не є юність ся перед ніжними жертвами, поне великих кроваві втрати. Величава хоробрість, ся на наступу нім. піхоти, піонерів, витреване на становищах з погордою смерті, знамените ді-  
лане артилерії, скорострілі, металок мін, від-  
вага летунів, найсовісніше сповідане обов'язків овідіваних війск та інших помічних родів оружя, а особливо свідомий цілі і спокійний пропід, були для нас: певною запорукою ко-  
рісного звінчення дня боротьби. Горд на наші подвиги і велике поводжене, в якім бере у-  
част кожна держава і коже племя німецької держави, війска і вожди в довірі очікують  
дальших боротьб, які прийдуть.

Кінець на стор. 2

Виходить що-дня рано  
крім понеділків.

**РЕДАЦІЯ**  
І АДМІНІСТРАЦІЯ:  
Львів, Ринок 10., II. пов.  
Кonto пошт. підлін. 26.726.  
Адреса тел.: "Діло—Львів".  
Число телефону 261.  
Рукописів  
редакції не звертає.

### ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:	360 К.
місцево	10-
четвертично	20-
парично	40-
вілорично	—
у Львові (без достави):	
місцево	3— К.
четвертично	9—
парично	18—
вілорично	36—
За заміну адреси платить ся 50 с.	

### Ціна оголошень:

Стріка пегтова, двошляхова 40, в надісланні 60, в оновленні 80 с., в редакційній часті 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 150. Некрології стріка 1 К. Стаж оголошенні за скромною умовою. Одна примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Начальний редактор: д-р Василь Панайло.

Львів, 1. серпня 1917.

Тижневий огляд заграничних подій, який находитимо в найбільшім швейцарськім днівнику "Neue Zürcher Zeitung" з 27 мин. м., приносить також оцінку відносин в Россії витворених крізь її правителством і нещасти вимноходом у Галичині.

Агітація сторонників Леніна — читаємо там — користуючись повною свободою слова і друку, розинулась у такі форми, що дальше поту, аче її рівнялося з потурою дезорганізаційної роботи серед армії. Овочі ІІ виявлялися між ін. у воюючих в армії і флоті таї у вуличних заворушенах у Петрограді. Щоби покласти край агітації, яка загрожувала цілій вісімнадцятий тим правительства рада робітників і жовнірів постановила наділити тимчасом правительство диктаторською владою, яка не спинить ся навіть перед завищением свободи слова і друку в поборюванні противовітної пропаганди. Таким чином тим правительство освігне скріплене своєю становищем завдяки якраз своїм найзазватішим противникам.

На думку швейцарського органу другим жерелом скріплення тимчасом правительства повинно бути виступлене кадетських міністрів із Його складу та сконсолідованим цілого кабінету під об'єднанім соціалістичним покровом.

Цікаві висновки щодо дальшого складу російсько-українських відносин виводить "N. Z. Ztg.", з подій на брешевицях Східної Галичини і в Фауту скріплення становища тимчасом правительства.

Українці — пишеться там — мабуть не тільки на лідіюючих воєнних зодіїв але і на близькі до російського правительства (бо похід осередніх держав у Східній Галичині загрожує їх власній країні, а канцтії області Галичини, досі адміністровані російською армією в українському зміслі, могла б грозити знов здача в руки Польщі), а І тому, що вони можуть від чисто соціалістичного правительства сподіватися більшої податливості, ніж від міністерства, в якім сиділи також речники імперіалістичної політики. Повідомлено, що вони стоять на рівні з Фінляндією.

Здається, що сі згодами швейцарської газети не вистоять ся супроти змісту звісток, які місцеви подали вчора і подамо низце нині, про переговори в справі повернення кадетів імперіалістів до тимчасом правительства імперіалістів про відновлення автономії України, які вони ставлять перед своїм вступом до правительства.

З Паризької телеграфували 25 липня до "N. Z. Ztg.", що соціалістичний дописуватель Daily Mail" Томсон Бронін постановив Керенського, Церетелі і інших соціалістичних міністрів безповоротно дати Україні автономію. Україна — виводить він — займає одну п'яту частину російської території і числиве 32 мільйони людності. Положення в Києві не по-зволяло на інакшу постанову. Треба було без умовно признані автономію, коли ходілося обмінити небезпеку сепаратистичної революції. Австрія і Німеччина перевели великанську пропаганду, щоби викликати протиреволюцію на Україні.

Впертій опір тимчасом правительства був більш — пішов на руку німецьким планам. Також Фінляндію силкують ся німецькі агенти відворити від Россії. Фінське правительство одержує по-ради з Берлін. Діяльність агентів стремиться до того, щоби молоді російські революції завдали тяжкого удару. Россії безумовно потребний диктатор — такий окончаний висновок англійського політика.

ЛЮГАНО. Ат. Стефані доносить з Петрограду про умови, які поставила партія кадетів має случити вступлення до кабінету. Ті умови такі: Ведені війни аж до північчя ІІ в порозумінні з союзниками, затверджені всіх договорів з тими державами, які ведуть війну проти осередніх держав, які докладно сформуловані

внутрішній політиці, переказані розвідки всяких суспільних питань установчими зборами, боротьба всікими силами з анархією, рациональне розвідання фінансової (і української —?) справи.

МІЛЯНО (Тбк). "Corriere della Sera" доносить з Петрограду: Керенський відбувся вчера наради з представниками різних партій, між іншими з кадетами. Сего дня можна партію кадетів знову вважати до певного степеня паном положення, бо провідники соціалістів признають у своїх переговорах, що не можуть вести правління. Кадети офіційно порішили взяти участь в правителстві, але поставили кілька домагань, а саме важадали усунення з кабінету міністра рільництва Чернова і Нікітова.

Польське коло знов відрожується правителству.

Львів, 1. серпня 1917.

"Morgenzeitung" доносить в депеші з Кракова:

На довірочному засіданні польського кола стверджено, що правительство не сповінило ні одного домагання польського кола, а в першій мірі жадання, щоби адміністрація краю перейшла в руки цивільного намісника. Людність Галичини — мозяєв — не одержала нічого з того, що пообіцяло правительство. Ухвалено зірвати зносини в президентом міністрів і перейти до рішучої опозиції проти правительства. Тє рішення буде предложене повному засіданню польського кола. В кождім случаю остаточне рішене польського кола буде залежне від конференції президії кола з гр. Черніном, яка відбудеться після наради гр. Черніна з німецьким канцлером дром Міхнелісом. Позже засідане кола скликано на 5. с. м.

Кадети хотять конституційної монархії.

Амстердам, 1. серпня 1917.

(Тбк) "Handelsblad d" доносить, що переговори Керенського з кадетами ще, правда, не зірвані, але не мають ніяких виглядів. Умови, ставлені кадетами, на випадок вступлення до кабінету, не виходять признання в раді робітників і жовнірів. Кадети домагаються конституційної монархії. Більшість людей в Россії згодилася би на кожду форму правління, яка звільнила б їх від тиранського володіння неосвіченої черні.

Німецький цісар про положення.

БЕРЛІН. Цісар Вільгельм видав до війска фільтри приказ, в якім вказує, що поміжливо ся число ворогів, однак не збільшилися їх вигляди на кінцевий успіх. Румунія і Россія покровівлені. В Македонії ставлено сильно чоло непріятельським наступам. На заході жовнірі певні положення. Маринарка заперечує непріятелеви панування на морю. Цісар дякує жовнірів за їх подвиги, згадує про хоробріх, що лягли головами і кінчить: Війна є і далі нахиленою, Боремо ся за своє існування і свою будущість з незломною рішучістю. Нікому не вдається ся нас побідити.

Німецький канцлер прибув до Відня.

ВІДЕНЬ. (Тбк.) Сего дня рано прибув тут канцлер німецької держави д-р Міхаеліс з підсекретарем Штумом і легітимним секретарем Прітвіцом. На засіданні повітав їх німецький амбасадор д-р Водель і легітимний секретар гр. Вельтерсбергем Іменем уряду заграницьких справ.

**ВІДЕТЬ** Державний канцлер д-р Міхаеліс висловив вчора під час міністрови заграницьких справ гр. Чернікові і підбув з ними до відомою конференцію. В південній була канцлер на сідалищі у лімітського губернатора гр. Веделі. По південній відбувалися ділальні конференції на Balhamvriat у.

## Битва на Заході і Сході.

Початок гл. стер. 1.

**Група війск німецького наступника престола:** На дорозі Pan (?) Французи знову вичерпували свої сили в чотирократному даремнім наступом на нім. становища на півд. від Aisne, які ми впливали задержали. Дальше на схід випробування в боротьбах дивізія піхоти № 13 з Вестфалії нанесла неприятелю дійманічне пораження.

По руйнуючим огневим приготованням полки свіжим наступом видерли Французы стрілецькі рови на плоскогір'ю на південні від хутора La Bovelle. В нім. руки дісталося понад 1500 бранців, з того більшу частину забрали пробосці війска в боротьбі на півн. схід від Freyen. Аж вечером розчесалися Французи про ти наступи, які відігрело в адубу лініях.

На північному березі Мозеля хоробрі куріні з Бадену наново здобули наступом становища по обох берегах дороги з Milancourt до Aisne, які ми були втратили в останніх часах. Відкінено там Французы на просторі широті більше як 2 км. і глибині 700 м. Взято понад 500 бранців.

### СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ:

**Група війск генерала полковника Бем Ермолія.** Нім. війска, поступаючи вперед на північ від Дністра, в півд. східній напрямі відперали неприятеля, який за Білим (?) потоком став на боротьбу, в кут ріки коло Хотина. Між Дністром і Протом пробоєва група передолама рос. становище над вел. шляхом Городенка—Чернівці, а її південне крило відперало сильні наступи коло Іванковець, які мали принести неприятелеві полекші.

На північному підгір'ї і в середній частині Лісистих Карпат нім. і австро-уг. дивізії здобули в наступах заважаючи боронені замкнені долини. На Касиндуль гірські війска відперали кілька неприятельських наступів.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

### ПОСЛІДНІ ВІСТИ ПРО ВІЙНУ.

**БЕРЛІН.** (Вольф.) Великий наступ західних держав в Фландрії розтягається від Looschoove (?) до ріки Lys. Півн. крило обніяли Французи, які дійшли через гостинець інше по Dixmuiden до села Bixachoe, яке ми відібрали проти наступом. Дня 31. липня франц. війска знову відобрали Bixachoe.

Головний удар обніяли Англійці, які намагалися позунутися вперед з області Узго в сторону півн. сходу. На них ударив нім. противникою. Виперто Англійців з Langemarck i Saint Julien аж поза потік Steen.

Мик. Ковалевський.

## З ПРОВІНЦІАЛЬНИХ ВРЖІНЬ.

Гм.. думав я. Похоже на те, що сей земський діяч, хоч Українець, а хоч з українськими симпатіями. Се робилося цікавим. Але щоби відношення до української справи виявилось у пана Коритка само собою, я свідомо уникав «наводіння» питань.

— Ну, що ж... се одно таке слово трапилося. Невже такий дрібний випадок може скликати справу, коло якої заходиться богато освічені інтелігентні люди?

П. Коритко кинув свій улюблений погляд крізь окуляри.

— Так ви, мабуть, не богато живі в наших селах. Се не випадок — ціла система не розуміє не тільки окремих слів, але навіть фраз. Се муха. Се, як казав якийсь письменник, двойна неграмотність...

Трохи дивно буде мені слухати такі речі, після пессимістичного висновку агронома, що я попав в діру, де українське питання трактується в савенському стилі. Але треба буде вдвох літи свою цікавість до кінця.

— Ви знаєте, казав мені далі п. Коритко, я стільки наперівся за свої постійні промови на земських зборах про потребу української школи, що з богатюма своїми близькими відомими пересварився. А в деякого часу так мені просто відходу не давали своїм глуванем — хохломи, хохломан...

І врешті прозвали мене: «Рідний край... Так я у них і значуся — не Василь Хведордо-

Дальше на південні Англійці вискали дещо на терені. Західний край ліса Heestensege ми залишили. Звідси ж до Wattewoel біжить перша німецька лінія по частині ще в давніх передніх становищах і зараз за приготованою лінією.

Попередні великого англійського наступу Французи зазначилося тільки на короткім відтинку у Фландрії від Noordchoose до Stene leie. Над Aisne юз Французи тільки з трудом віддергували німецькі наступи. Німецький наступ 31. липня о 2 год. по пол. забрав ім цілу сієму розів на ширині 3 км. і глубині 700 м. на плоскогір'ю Bovelle. Півн. бранці належать до більших полків. Французи проти них були так само безупинні, як і чотиро кратні їх наступи на південні від Filain.

**БЕРЛІН** (Вольф). Вечером 1. серпня. На полях битви у Фландрії після спокійного ранку огнєві боротьба зросла в силу.

На сході важні поступи в напрямі Чернівців.

**БЕРЛІН** (Вольф). В куті рік між Прutoch і Дністровим дійшли ми до лінії Залісє—Мельниця. Попередні війска очистили узгіре коло Сапанова і Вільхіца. Пануюче узгіре на півд. схід від Заставині здобуто проблем. В лісистих Карпатах дійшли союзни війска до місцевості Мега над малим Серетом і Балтін в долині Сучави. Пробоємо здобуто горби на північ від Лепса. Добича союзників постійно росте. На дорозі до Чернівців здобуто м. і п'якомотиви і вози, заладовані технічними приладами.

**БЕРЛІН** 31. липня. В часі останньої ро-

сійської офензиви, яка скінчилася так катастрофально для Росії, знищена майже ціла 23 рос. дивізія із скомбінованої сибирської дивізії. Остало тільки по 40 людей з кождої сотні. Також з фінляндського полку піхоти і 10 вернулося на наступу не більше як по 30 жовнівів з сотні. Полк № 293 з 74 дивізії майже цілком знищений.

**ВІДЕТЬ**. З воєнної пресової квазіри доносять: Лінії союзників перебігають від Мельниці через Заставину. Ошхілів до горбів на півд. схід від Міхової, відтак переходять через поперечний гірський хребет о висоті 1300 м. до долини Сучави, де австро-уг. війска було ся зі входу до кітловини Радівців.

Олієля перебігає фронт через гори високі на 500 м. до лісистої долини на захід від Кім полоніга, врешті віддалено 20 км. на південний від Дорна Ватри притикає до давнього російського фронту. Союзні війска відже в концентричному поході на Чернівці, Радівці і місто Серет.

### Нагінка за большевиками.

**СТОКГОЛЬМ**. Днівники доносять, що та ж фінляндсько-рос. границя є замкнена і пільно бережена. Зачувати, що до Фінляндії склонилося богато большевиків. Рос. влади післи військо до ріжких місцевостей вишукувати большевиків.

## Поляки на Україні.

Привітна телеграма польського військового віаду в Петрограді другому українському військовому віадові в Києві. — Проект українсько-польської торговельної інспекції на Україні в Києві. — Привітна промова Бартошевича. — Львівський професор Грабський про напрям польської політики. — Конфлікт з демократичною групою на відділі і сецю. — Проект організації постійного представництва Польщі на Україні. — Затверджено проекту польських діл по містах і місточках України. — «Dziennik Kijowski» про українську сораву.

Відень, 29 липня 1917.

«Dziennik Kijowski» з 20. червня доносить: На вечірнім засіданні другого українського військового відділу дія 18. червня с. р. президія передала зібраним слідуючий текст привітної телеграми, переданої польським військовим відомством в Петрограді:

Загальний зізд делегатів військових Поляків широко і сердечно вигас в ваші особі братній українському народ. Віріть, що кайдани, які угніти ваш народ впали раз на все; а для вільної України відкривається шлях для розвою і слави.

В переконанні, що Українці і Поляки в тій сній, братерські єдності будуть стояти на сто-

рожі неззперечного права кожного національного народу до самоозначення, ми зі споксем і радістю дивимося в будучину.

Хай живе відроджуюча ся Україна!

Зізд привів телеграму дуже сердечно довгими, невмовіючими оплесками. Рішено вислати відповідь, яку передає і передасть до затвердження зіздові президія.

«Dziennik Kijowski» з 19. червня доносить: В київським польським промислово-технічним клубом піднято думку основання польсько-української торговельної палати для організації будучих економічних взаємин України і Польщі. Можна сподіватися, що численні тутешні промисловці і торговельники попріть проскотовану акцію, яка для згаданого будучого економічного обліження України і Польщі може дати дуже доважні висліди.

«Річ» з 5 липня доносить із Києва: Тут відкрився зізд всіх польських суспільних організацій і політичних сторонництв на Україні. Приходило 434 делегатів, які разом репрезентують 170 організацій із губерній київської, воїнської і подільської.

«Русське Слово» з 4. липня доносить із Києва: Предсінитель обласного виконавчого ко-

віті не діється ся на те, що я не говорю все по українські. Трудно, знаєте... Живеш сам, як вовк в лісі, ні з ким говориш по українські, крім селян... Інтелігент нема... Всі, хто зачіє себе до «ромадянства», глузують з українською мовою. От і доводиться ся тільки з селянами говорити по українські, а з рештою — по російські.

Але так, то я Українець. Я вірю неподільно в те, що буде у нас «своя хата». І знаєте, що?... Коли ся хата у нас буде, всі, хто нині глузує з українства, казати муть задершино.

Ми давно казали, що так треба... Задершино вас, що всі. І той, хто не жив тепер спостерігати-ме тодішнє жите і думати-ме:

Адже вони собі інакше не представляють житя. А поки сього нема, всі вони глузують і кождий випадок певного характеру про українську справу виникає в них оплески. І се до того бридко, не гарно, що навіть наш предсінитель управи колись казав мені.

Я, знаєте, самъ малоросъ... і всѣ эти штуки, всѣ эта трапляє своїх же обычазъ и народъ менъ возмущаетъ.

Ви розумієте — він малорос і його се «возмуштає», а я Українець, і сміюся в душі на шим крикунам, бо добре знаю по французьким проповідкам: сміється добре той, хто сміється останній...

Автомобіль первово зафіксовав і ми спіннілися в городі. Був же темний вечір, і з далекої околиці чути було якось бравуруні і богатозаури пісню...

— О Рідний край промовляє...

— Йду по вулиці, знакомі з другої сторони кричать голосно:

— А, Рідний край... Доброго здоров'я... і так скрізь — Рідний край, тай годі...

П. Коритко добродушно всміхнувся. Сей епітет, як се не дивно, дуже підхідив до масивної добродушної фігури пана Коритка. Навіть травля за «холхоманство» не могла в яому викликати нічого, крім добродушної посмішки. Баччи, що його оповідане дуже зацікавило мене, пан Коритко проводив діл:

— А раз на земських зборах, як раз перед відкриттям сесії Державної Думи, наче в супереч моїм українським промовам встав член Думи Любченко (були мабуть за нього і заявив:

— Я прошу земські збори уповноважити мене заявити в трибуни Державної Думи, що ніякої автономії України не треба...

Сказав і сів.

Почали пані гомоніти, але таки і не дали сього уповажнення. Тільки не разберу я і досі, через що саме не хотіли сего свідомо (сього не думаю), чи так просто замінили співу. От вам і автономія України.

П. Коритко мене до решти здивував. Знаєть і автономія для нього менше більше ясна річ, що не викликає ніяких сумнівів. І се тим цікавіше, що переконане про школу і автономію живе в пана Коритка, не дивлячись на постійні глузли і «травлю» навіть добрих знакомих. А ідеяна самота в українськім питанні на поту очевидно не нарушила поглядів Коритка.

Коли ми вже підійшли до міста, пан Коритко зовсім отверто і широко відакав зі мною.

житту польських організацій Бартошевич, відкриваючи зізд, визнавого до прави „для до бра України“.

— Ми той край горячо любимо. Він повинен бути для нас нашою вітчиною а ми його відданими синами.

Пристрасні дебати визвало питання про вибір председателя. Консервативні групи пропонували графа Занислава Грохольського, демократичні — Станислава Піфієса. В тайному голосуванні перший дістав 232 голосів, другий — 197. Після відчитання привітів зізд розділився на комісії.

„Русське Слово“ з 6 липня доносить із Києва: В польськім обласнім зізді виступив яркий розріз що до питання про загальнопольську політику польських діячів в межах Росії. Демократична часть зіду доказувала, що стара екстериторіальна польська політика на Україні погубила Польщу. Тепер необхідно знайти дорогу до вільності. Тому польські діячі на Русі не можуть вести жадної загально національної політики, вони мусять вільно підчинитися волі народу і його правительства.

Більше консервативна частина зіду, а про фесором львівського університету Грабським на чолі доказувала, що тепер трудно ждати на експансію від Польщі, від ізнувані війною. Польські горожани, які находяться на Україні, не можуть вести політики, що обов'язувала би всіх Поляків, але вони вважають себе в праві впливати на польську політику. Тому треба сотовити в Кіїв орган, який находиться по ззовні в тісній зв'язці з корінною Польщею, самостійно рішав би про все виступаючи на порядок дня загально національного питання.

Пояснення горячі дискусії. Станислав Езерський говорить, що йдучи до цілі злуків всіх польських земель з виходом до моря, не треба ждати за прикладом з Варшави. Треба тут організувати свій час прийти в поміч воскресаючій польській державності. Станислав Стемповський заявляє, що не може бути по-дійної польської політики. Політика народу повинна теоритично відповісти лише на рідній землі. Тому треба принести революцію демократичного блоку.

Питання піддається під голосування. Більшість приймає слідуючу резолюцію Грабського: „Зізд признає, що польський виконавчий комітет на Русі повинен в загально національних справах йти згідно з ясно висловленою волею більшості народу, і почавши в тісній зв'язці з корінною Польщею“. Представники демократичного блока, понад 100 людей, подають письменний протест проти цієї резолюції, яка ввільняє польську суспільність на Русі від „сінівського“ послугу в національних справах польському правлінню воскресаючої независимої польської держави.“ По відчитанні протесту представники лівців виходять зі залі з ними відуть також всі союзниці. Переговори, щоб демократи вернули назад, сповзли на ніч. Зізд радить діяти без союзників.

Утро Росії з 7 липня доносить із Києва: На польськім обласнім зізді виправдано ствут польської організації на Україні. Поляки, як рівноправні горожани, повинні на Україні користуватися повними горожанськими правами; як національна меншість Поляки мають право робити ті або інші заходи для розвитку польського народу, для рішення польських питань на Україні і т. д. Засновується сва власне представництво під назвою: „Польський Збрі на Русі“, поєднані стоять на становищі дружнього співжиття в інших народами на Україні.

„Dziennik Piłsudczyka“ з 6 липня доносить із Києва: Польський зізд затвердив проект польських домів по містах і місточках України для підтримки польщини і економічної життя серед польського населення.

В „Dzienniku Kijowskim“ з 20 червня надруковано вступну статтю п. н. „Kwestiu ukrain ska“. Читамо там:

„Ми тепер свідками спору між народом українським і російським, що має величезне історичне значення. Той спір приймає з днів на дні що раз вирівнішій форму. Нашим читачам знаємо відповідь Центральної Української Ради і відповідь Тимчасового Правління, яке подіяло всеї української справи відсунуло всесоюзської конституції і становища, яке сутичкої відповідь заняла українська преса. Видить ся, нема жадного сумніву, що ні

російська суспільність, ні його рукою засновані майже ще до останньої хвили не заважали собі справи від сути українського руху і тому нова революційна Росія не вміла найти позиції, щоби посодівала перозумінню між обома народами. Найшовши ся око в око в розлучині з днем на день українським рухом, вільна Росія, здобула ся, принаймні як досі, лише на прихильні слова і пусті, ніщо не значущі загальні.

Петроградський „День“ признає, що початими „прихильними словами“ о автономії України скривляється не прихильні відношення до процесу відновлення українського народу зі стороною російської суспільноти. Революційна і демократична Росія ще не вспіла висвободити ся від спадку минувшини — традиційного, опертого на централізм відношення до українських домагань.

„Зрештою“ для богатих Великоросів безпощадно гноблечко царським правлінням, а тепер виступаючий з елементарною силугою і ведений руслом земської організації українського руху — вдається ся на злагу чимось величким до арозуміння і ненадійним фактором, що руйнує всі усталені поняття про „маюроосійські“ губернії і про їх населені.

З поза обережних заяв російської преси про принцип автономії і федерації виразно призирає несупокій про економічну будучину від новленої Росії, за доступ до Чорного моря, за скарби Донецького басейну і т. п. Ти пресі важко погодити я вдумкою, що занимаючи досі на українських землях домінуюче становище мозаї культура російська — тепер мали би з них уступити.

„Ну, а ще до того російська демократія, а головно місцеві елементи видуть в українському руху і українських домаганнях небезпеку розбиття російських революційних сил, небезпеку для справи свободи, що може усталити ся і згрушувати ся лише як результат спільніх зусиль всіх народів Росії..“

Такі настрої дуже поширені серед російської суспільності. Воно на злагу трудно бути пророком, а ще головно в російських справах, та жайже напевно можна числити, що ширші домагання Українців у всесоюзькій конституанті зустрінуться з однодушним спротивом великоросійських елементів і верста — всякої роди Якобівської революції.

Тому не диво, що серед таких обставин український рух, стремінне молодого народу до не вязаного істновання — зачинає собі шукати найближчих доріг, ведучих до намагання цілі.

Коли ми поділимось без уваги виступи будь одиниць, будь цілих українських груп, країн і нетерпимих, то шлість українського руху нас не дивує ні трохи.

Ми назустрічаємо всієї політичної сили, звязані з кожного боку, ми мимохідь були ніві свідки, як на тій землі паношлась історична брехня.

Ми знали, що колись прийде момент, в якім виступить на широку арену тепер нами обсервований факт спору двох великих народів. Ми добре знали тутешній народ, його історичну минувшину і мимо всього — вічно живі, не вічно не потягнені.

Ми хиба не припускали одного, що саме нашому поколінню доведеться бути свідком воскресення України на всю її довжину і ширину, таї позірно всіми на віки погребаної України. І перед лицем цього руху, цього відродження ми не стіймо зажахнуті або несвідущі. Навпаки, ми дуже добре засвоїмо собі справу зі всього, що складається ся на зміст і на ціли українського руху..

І якби воно й не було — згідно з традиціями нашого народа — наше почування не може стати супереч домаганням народу, з яким нас цілі віки стільки доброго, і злого в судьбі душило.

І ми хочемо вірити, що в українсько-російському спорі для добра спільноти независимості найдіться вікінці дороги до взаємного порозуміння, яке диктує розвум і тверезість політичної думки на щастя вільної України, відродженій Росії.

**ІВАНОВИ ФРАНКОВИ**  
Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочок щадничих 4,000.

## До родичів і спікунів нашої МОЛОДІЖІ.

Старшина Ставропігійського Братства у Львові, бажаючи після давньої традиції подбати про віднесені і арист нашого юніанства, рішила відновити свою старинну бурсу, до котрої буде приймати молодіж, яка скоче посвятити ся торговли і промисловості.

З уваги на се уважаємо за потрібне пояснити, з яких школ та молодіж могла би користати. Маємо тут на думці головної дві школи: торговельну школу тов. „Прогресія“ у Львові, п/д Домбровського (Хорушина) ч. 7 і ц. к. Промислову школу у Львові вул. Булгарда ч. 5.

Торговельна школа має за ціль дати учням цілість фахової освіти торговельної. Навчання триває два роки для тих, що скінчили 14 років життя і III кл. середньої, або видільової школи. Ученики, що скінчили лише б класову народну школу, або дві перші класи середньої школи, можуть бути прийняті на перший рік по зложеню в турніного іспиту з української і німецької мови, рахунків і геометрії.

Для молодіжі, що не має сих передумов, вагедено приготовлюючу класу, до котрої будеться приймати укінчівших 13. рік життя по укінченню 5 класової школи народної, або I кл. середньої школи. Виймково здібні можуть бути приягаті до приготовлюючої класу по укінченню лише народної школи і зложеню вступного іспиту з читання, писання і чотирох рахункових ділань.

Укінченнє торговельної школи дає право бути принятим на IV рік торгової практики в скліпі, а по випавленю до самостійного ведення торгового підприємства. У нас не буде ніколи додіти виобрзованої купецької молодіжі, тож абітурієнти торгової школи мають гарну будучість перед собою, як помічники торговців, а потім в будучності і начальники складів Народної Торговлі, Краєвого Союзу господарсько-торговельних Спілок, Краєвого Союзу молочарського і повітових союзних спілок, крамниць та як самостійні образовані купці.

Крім сего абітурієнти торгової школи можуть знайти приміщеня також в різких наших фінансових підприємствах, як касах, продукційних спілках, спіляхах збути худоби і т. п.

Тому як найгорячіше припоручасмо одноку нашу торговельну школу, тим більше, що наука в ній спочиває в руках фахових учителів і професорів академічної гімназії, котрі з повною посвятою працюють для добра повіренім молодіжі.

Школа буде від 1. серпня 1917 приміщена в середині міста, а при тім при тихі площи, в прегарнім будинку, у просторіх до сонця звернених комнатах. Вона заохотрена науковими приладами всякого рода, особливо для пізнання товарів, крім сего в часі науки молодіжі буде використано практично з веденем торговлі в скліпах і бурах наших товариств.

Також припоручена достойною є державна школа промислові.

Вона має тепер відділи артистичні, на яких по трох літах науки можна виобрзувати ся на слюсаря артистичного і будівельного, столяря меблевого і будівельного, а по чотирох роках науки на токаря, різбаря і маляря комінатного та декоративного. По укінченню школи і однорічній практиці у варстті, або фабриці можна отворити і вести самостійний варстт.

До приняття до школи промисловій треба крім скінченого 14 року життя покінчити о класі школі народних, або видільних або дві класи школі середніх.

Тож ще раз звертаємо ся з горячим зазивом до родичів і спікунів нашої молодіжі, щоби в її добре арозумілім інтересі як найчисленішій до тих школ залісували. Дуже часто буває, що дитина не надається ся до гімназіяльної науки і перепхавши в бідою пару класів, потім марніс по різких бурах і канцеляріях, коли віддана до практичної школи могла би привести хосені суспільноти і добути собі гарну будущість.

До бурси ставропігійської можуть бути приняті лише такі учніки школи торгової, чи промислові, що мають до тій голос і музичальний слух.

Першеннство мають всеї сироти і всіх наших громадян просимо, щоби подбали про се, щоби такі сироти о скільки жуть згадані вимоги подавали ся о приняті до бурси Ставропігійського Інститута. Речеңець до подання упливе з днем 15. серпня с. р.

Приняті до бурси дістануть даром ціле удержане.

Д-р Стефан Федан.

